

LAPSEN OG DEN TOMME TRONEN: STYRINGSGENEALOGI SOM POLITISERENDE OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

MESTERBREV VED
ARILD EDSBERG

Hva handler masteroppgaven din om?

Oppgaven tar utgangspunkt i Foucaults College de France-forelesninger fra 1976 til 1979. I denne perioden vender han genealogien mot styring (gouvernementalité) og det han mener er en rådende og naiv skjematisk av politisk makt basert på suverenitet og rett. Vendingen er motivert av en mistanke om at konstantene i dette maktskjemaet er mindre aprioriske enn antatt, slik at rammene for politisk handling egentlig ikke er så stramme som man skulle tro. Når Foucault bekrefter denne mistanken ved å påvise kontingens i styringspraksisenes tilblivelseshistorie, oppstår muligheten for en interessant politiserende funksjon ved undersøkelsene. Samtidig gir Foucaults historisk-filosofiske innfallsvinkel kun rom til et nokså skrint og utilfredsstillende begrep om selvlovgivning og radikal politisk handling. Dermed blir den politiserende funksjonen vanskelig å utvikle.

Lykkeligvis har Giorgio Agamben tatt prosjektet videre, og spesielt med Homo Sacer II-2 utvider og forbedrer han styringsgenealogien ved å beskrive statlig styring som en «hul maskin» med røtter i den tidligkristne treenighetslæren. I forlengelsen av dette videreutvikler Agamben også Foucaults metodiske rammeverk, slik at det åpnes for et mer kjøttfullt begrep om det politiske. Samtidig står denne videreutviklingen i fare for å fortrenge noe av genealogiens iboende nøkternhet, og dermed oppstår en interessant brytning mellom Foucaults passiv-nøkterne, kritiske historisisme og Agambens mer påståelige, messianske intervensjonisme.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven?

Målet har hele tiden vært en type filosofisk kritikk som kan begrepsliggjøre en slags ullen og tilsynelatende pubertal politisk misnøye, samtidig som man beholder den nøkternheten eller jordnærheten som gjør genealogien så tiltalende. Både Foucaults og Agambens styringsgenealogier er utløp for en slik misnøye, men når de trekker konsekvensene av undersøkelsene, blir Foucault passiv på grensen til det borgerlig-indolente, mens Agamben ofte synes å slå over i en vel voldsom påståelighet. Vi får se, men jeg tror ennå at det mest interessante er en mellomting.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Jeg syns i grunn selv at Foucaults prosjekt om å ville teste grensene i det politiske handlingsrommet er nokså sympatisk. Eksempelvis vil prosjektet kunne være interessant hvis man ikke klarer å falle helt til ro med de premissene som synes å være gjeldende i asylpolitikken. Hvis disse premissene skulle vise seg å være mindre aprioriske enn antatt, vil genealogien i ytterste konsekvens kunne åpne for en slags filosofisk fundert kritikk av den vektingen mellom humanitære og suverenitetsbaserte hensyn som ligger nedfelt i Utlendingsloven.

Hva er dine planer for fremtiden?

Det kommer litt an på hvor grundig oppgaven blir skutt i filler i juni, men på sikt er uansett planen å ta PPU og redde verden som lektor ute i provinsene.